

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
üzletében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 20 K. — Fél évre 10 K. — Negyed évre 5 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földmivéseknek és szer-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 16 kor. félfévre 8 kor
negyedévre 4 kor.

Megjelenik hetenként.

Purgly Sándor távozása.

Dr. Purgly Sándor e hó 28-án, hétfőn megjelent gróf Tisza István előtt s benyújtotta Bács-Bodrogvármegyénel, Zombor, Szabadka és Baja városoknál viselt főispáni állásáról való lemondását. Már maga az a tény, hogy Purgly Sándor be se várva az új kormány kinevezését, állásáról lemondott, kétségtelen bizonyítéka, hogy elhatározása megmásíthatatlan, hogy a Tisza-kormányval együtt ő is távozik a hatalom polcáról.

Amidőn Purglyt 1914. októberben a háromnegyed évig üresedésben volt vármegyei és zombori főispáni állásba ültették, a kinevezés nem nagy lelkesedést keltett a megyében. Hűvös hangulattal fogadták. Ez azonban nem a főispán személyének, hanem annak a nálunk szokatlan körülménynek szólt, hogy a vármegye élére idegen törvényhatósági területről hoztak férfit. Ennek a dolognak kellemetlen hatásával számolt a kormány is, mert a királyi kéziratban hangsúlyozta, hogy a kinevezés ideiglenes jellegű.

A »Bácsmegeye« abban a cikkében, mellyel Purglyt kinevezése alkalmából köszöntötte, szintén a közhangulatot fejezte ki. Okfejtésünkben nem tört ki az áradozó lelkesedés. Véleményünk kifejezésében tartózkodók voltunk. Vártuk a hatásokat, az eredményeket, melyek az új főispán működése nyomán támadnak. Most, hogy Purgly Sándor mögött közel háromével vármegyei főispáni tevékenység áll, beható, alapos bírálatot boncolhatjuk működésének minden részét.

Mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy Purgly Sándor beiktatása alkalmából tartott programvalló beszédében tett ama ígéreteit, hogy »a politikai vélemény és szólásszabadságot a vármegye termein kívül és belül a legnagyobb tiszteletben fogja tartani,« hogy »a köz- és magánérdekben csakis a szentesített törvényt és a saját lelkiismeretét tartja szem előtt,« hogy »az embereket vallás — nemzetiség és partkülönbség nélkül érdemek szerint fogja megbecsülni,« hogy »a türemséget és békét istápolni fogja,« s hogy végül »a pontos, gyors, becsületes közigazgatásért fog dolgozni,« — hiven és lelkiismeretesen tartotta be.

Működésének első nagy hatása az 1914. novemberi első hadikölcsonnél nyilvánult meg. Irányító intézkedéseinek köszönhető, hogy a vármegye minden várakozást fölülmulo méretekben vette ki részét a hazafias kötelességből. A további hadikölcsonnél fényes sikerekhez vezető agitáció alapjait szintén ő vetette meg.

A vármegyei közéletnek folyton fölszinen levő, mindinkább komolyabbá vált és ezernyi változáson átment, mindég bizonytalan kérdését ő és jól megválogatott munkatársai irányították akként, hogy abból a lakosságra nagyobb bajok soh' se támadtak. Még akkor is fönn tudta tartani a normális állapotokat, amikor az egész országban, a kormányzat minden vonalán nagy nehézségek voltak észlelhetők. Ha a vármegyének a nagyfóntosságú kérdésben

való érdekei a kormányzati körök fölfogásával kerültek összekötésbe, mindaddig erélyesen védte álláspontját, míg akarata érvényre nem jutott. Amikor a rekvirálások megkezdődtek, a H. T. és O. K. H. megyékre vetették szemüket elsősorban. Bácsmegyét tartották annak a mesebeli kimeríthetetlen kamrának, melyből minden szükséglet fedezhető. Mindenre rátették kezüket, amit az áldott bácskai föld terem. Rekvirálás rekvirálást követett. Purgly Sándor avatott, céltudatos intézkedéseinek, erélyes fellépésének köszönhető, hogy a vármegye érdekei a legválságosabb helyzetekben se esett nagy sérelem, hogy a lakosság számára biztosítani tudták a szükséges élelmi cikkeket.

Az a kijelentése, hogy a gyors, pontos és becsületes közigazgatás az eszménye, nála nem volt hangzatos frázis, Ebben a szellemben irányította a megyei adminisztrációt. Szeretett, becsült mindenkit, aki eme fölfogása szerint dolgozott. De kérelhetetlen szigorral lépett föl azok ellen, akikről megállapították, hogy működésükkel ártanak, a közérdek rovására a saját önző érdekeiket szolgálják. A jogsértőket, törvénytisztelettel nem tűrte meg állásukban. Mihelyt kétségtelemné vált, hogy a közigazgatás bármely munkása vétséget, bünt követett el — a megtorlásnak nyomban szabad utat engedett. Minden intézkedése, cselekedete igazságszeretetének, törvénytiszteletének, puritán jellemének csillogó bélyegét hordta magán.

Politikai téren az ellentétek elsimitásán fáradozott. És ez sikerült is neki. Az ellentétek engesztelhetetlen elemei megnyugodtak és szívesen nézték pártatlan működését. Az ő főispánsága alatt az ellenzékiességek nyoma se volt. Lebilincselő modorával, concilians föllépésével ei tudta tüntetni a kellemetlenségeknek ama nyomait, melyek az ő hivatalbalépése előtt a munkapártban is észlelhetők voltak. Egyértelmű fölfogást, egységes, erős irányzatot teremtett, mellyel partja erkölcsi alapjait szilárdá tette.

Közigazdasági téren nagy horderejű, az utóbbi hónapokban erősen kibontakozó, a messze jövőre kiható tevékenységet fejtett ki. Amikor a kenderközpont működése és a kormányzat idevonatkozó rendelete a vármegyei gazdák érdekeit mélyen sértette, rögtön állást foglalt az érdekelt birtokosok megtámadott jogai mellett. Nagyszabású ankettet hívott egybe, melyen alaposan megvitaták a sérelem jóvátételének módját. Haladéktalanul eljárta a kormányzat és erélyesen követelte a rendelkezéseknek a bácsmegeyei szempontoknak megfelelő megváltoztatását. Követelését rövid időn belül teljesítették. Új kormányrendelet jelent meg a bácskai kendertermelők érdekeinek védelmezése szellemében. Szép, fényes eredményt ért el a szeszifőzőszövetkezetek létesítése és a tengerimoly kiirtása iránt megindított mozgalmával. Az utóbbi a földmivelési kormányt arra indította, hogy az e téren való intézkedéseknek országos jelleget adjon. Gazdasági téren szerzett kiváló érdemeit a megyebeli gazdák azzal ismerték el és hálálták meg, hogy 1916. október 24-én a

Bácsmegeyei Gazdasági Egylet elnökévé tették meg.

A közegészség ügye a háboru alatt természetesen hanyatlott. Az orvosok hiánya, a rossz táplálkozás, az élelmickek silánysága rossz állapotokat idézett elő. Ezeknek orvoslásáról is sok irányban és célhoz vezető eszközökkel gondoskodott. A rohamosan terjedő tuberculózis elleni védekezés módját a márciusi nagy tanácskozáson vitatták meg. A vármegyében létesítendő vegykísérleti állomás terve, mely szintén az ő körültekintő tevékenységének a gyümölcse, a megvalósulás előtt áll.

Az emberbaráti eszméért, de különösen a háborus jótékonyágért sok szépet, nemeset cselekedett. Nemes lelkének ereje és hazafias érzületének izzó melege leginkább a román betörés ideje nyilvánult meg, amidőn a családi tűzhelyüktől menekült alsófehérmegyeiek és szebeni szászok nálunk telepedtek le és itt találták második meleg otthonukat. Nem történt itt hosszadalmas tanácskozás, előtanulmányozás, s sablonos bürokratikus intézkedés, hanem egyetlen céltudatos jeladás, a viszonyoknak megfelelő határozott intés, és a fenkölt célokat szolgáló ügy huszonnégy órán belül el volt intézve. Még pedig olyan hatásosan, tökéletesen, hogy az otthonukba visszakért erdélyiek még ma is áldják Purgly Sándort. Lapunkban dr. Grätz Gusztáv akkor orsz. képviselő, mostani külügyminiszteri osztályfőnök, Szabvármegye törvényhatósági bizottságában Waldbaum Frigyes főispán fejezték ki hálájukat. Sándor János belügyminiszter pedig meghangu leiratban és előszóval nyilvánította elismerését A vármegyei árva- és szeretetház eszméjének közeli megvalósításában is az övé a főérdem.

A háboruban teljesített fáradhatatlan, becsületes, avatott nagyeredményű munkásságát a király is elismerte azzal, hogy tavaly májusban a Lipótrend lovagkeresztjével tüntette ki. Hiveinek ezrei akkor lelkesen ünnepelték az immár mindenféle népszerű főispánt.

Ezek a száraz adatok, kétségbevonhatatlan tények, a történeti hűség talajából fakadt igazságok fennen hirdetik, hogy Purgly Sándor a legsúlyosabb közéleti viszonyok között a legtökéletesebben teljesítette felelősségteljes hivatását. Elvbarátainak rajongó szeretetétől és politikai ellenfeleinek tiszteletétől kísérve, büszke öntudattal és nyugodt lélekkel távozhatik a vármegyei kormányzat éléről, mert működésével felejthetetlen emléket hagy maga után.

— A titeli főszolgabírói állás betöltése ügyében a napokban 800 tagu küldötség jelent meg Purgly főispán előtt, hogy Miltly János helyettes főszolgabíró megválasztása iránt kérik támogatását. A járás kívánságát Milla Imre tiszakálmánfalvi r. k. lelkész fejezte ki, aki elmondta, hogy a járás minden községe szeretettel ragaszkodik Miltlyhez, akinek megválasztását párt- és nemzetiségi különbség nélkül óhajja. A főispán nem adhatott biztató választ, mert fölfogása szerint ilyen kérdések elbírálásával nem egyedül

szempontok, hanem általános megyei tekintetek, esetleg országos érdekek az irányadók. Mindazonáltal teljesen átérzi a titeli járás kívánságát s ezzel — ha netán a döntésben része lesz — számolni is fog. Egyékként a döntő faktor mindég a törvényhatósági bizottság.

Tisza nyilatkozata.

Amióta a Tisza-kormány lemondása befejezett ténnyé vált, az új kormányalakítást támogató sajtó mindenféle képiellen váddal illeti Tiszát és elvtársait. A kialakulás nehézségeiért őket teszi felelőssé. Pedig Tisza sor, hogy a munkapárt egy hajszálnyira se hagyta el azt a politikai álláspontját, melyet Tisza miniszterelnöksége alatt elfoglalt. Ettől az álláspontjától most se tér el, elvelhez ragaszkodik. Az új kormány helyzetét nem nehezíti meg. Ellenzéki mivoltában se fogja szem elől tévesztetni azokat a nagy nemzeti érdekeket, melyeket a mai súlyos viszonyok között fokozottabban mértékben kell védelmezni. Támogatni fogja a kormányt minden olyan kérdésben, mely a nemzet érdekeit, az ország javát szolgálja.

Ezt igazolja gróf Tiszának a munkapártban tett következő nyilatkozata:

Tisza István gróf miniszterelnök kijelentette, hogy abban az elvi kérdésben, vajjon az osztrák kormánnyal kötött, de az országgyűlés által még el nem fogadott kiegyezési megállapodás az illető magyar kormány utódját kötelezi-e, vagy sem, nyilatkozni nem akar, mert e tárgyra vonatkozó kijelentésével nem akarja sem utódjának helyzetét, sem a kiegyezés ügyének rendezését megnehezíteni. Azt az egyet azonban mondhatja, hogy a kormányoknak körülbelül egy évig tartó kemény munkájával létrejött kiegyezést úgy a magyar nemzet közgazdasági érdekei, mint a monarchia szempontjából sikeresnek tartja s csak azt kívánhatja, hogy a helyét átvevő kormány könnyelműen meg ne fossza a nemzetet ennek a műnek jelentékeny előnyétől. Reményli, hogy azok az urak, a kiknek természetes feladata és kötelessége a kormány átvétele, nem fogják azt a hibát ismételni, a mit a Széll-Károlyi-kiegyezés félretelezésével elkövettek. A maga részéről biztosíthat mindenkit, a kit érdekel a dolog, hogy a munkapárt mindaddig, a míg ő vezetheti, az új kormánynak is feltétlenül megszavazza a kiegyezést.

Azzal a találgatással, hogy vajjon kiből fog állani az új kormány, egyáltalán nem foglalkozik. Azt azonban tudja, hogy azoknak, a kik a választójogi kérdést több mint egy évvel ezelőtt, a világháború közepén minden szükség nélkül napirendre hozták, parancsoló kötelességük a királlyal és az országgal szemben, elvállalni a kormányzást, a mint megkapják a folyó állami szükségletek kielégítésének és a háború sikeres befejezésével kapcsolatos ügyek elintézésének előfeltételeit. Ezeket az előfeltételeket pedig a munkapárt magatartása teljes mértékben biztosítja számukra. Nem azzal, hogy helyet kér az új kabinetben. Ebből a kétes dicsőségből nem kér a munkapárt.

— Mi — ugymond ezután Tisza gróf — elveinket, meggyőződésünket akarjuk szolgálni. Ezt pedig csakis független állásban, a meggyőzés, felvilágosítás és tárgyilagos bírálat teljes szabadságával tehetjük. Ahhoz pedig, hogy királyunknak és hazánknak megadjuk azt, a mivel más időben is, de a világháború idején hatványozott mértékben tartozunk, semmi szükségünk nincsen miniszteri székekre. Egészen nyugodt lehet az új kormány, hogy nemcsak akadályt nem gördítünk az állami szükségletek kielégítésének és a háborúval kapcsolatos javaslatok elintézésének útjába, hanem minden olyan kérdésben, a melyben a kormánynak bármely vonatkozásban a magyar nemzet érdekeit kell képviselnie, azt a támaszt fogjuk neki nyújtani, a melyre szüksége van, hogy kellő nyomatékkal teljesíthesse ezt a feladatát. Nem tételezheti fel, hogy azok, a kik a kormány és a többség elleni áskálódások és a választójogi kérdés felvetése által előidéztek ezt a válságot, meghátrálnak a kormányváltás elemi kötelessége elől.

— Az a körülmény azonban, hogy a munkapárt magatartását illetőleg olyan nevelésesen csalódtak, hogy a munkapártiak azok az értékesebb elemei, a kiknek, mint egyik nagy ellenzéki közlöny az akaratlan humor bájos naivitásával mondja, személyes érvényesülési vágyától várta az ellenzék az erőgyarapodást, sehogy sem akarnak jelentkezni, semmit sem változtat azon a tényen, hogy megmondhatatlanul és kiméltlenül exponálják és cserben hagyják az általuk tévesen informált királyt, ha a kormányalakítást nem vállalják. Általában az egész válság legszomorubb oldala az, hogy a valósággal megütközést keltő világitásban mutatja be tekintélyes ellenzéki köröknek alkotmányos érzelmet és a királyi választási kötelességeiről való felfogását. Hiszen

csak ma is azt olvashatjuk egy nagyon elterjedt ellenzéki hírlapban, hogy Tisza István utóda a választójogi kérdésben kötött menetelével érkezik s hogy a király szabja meg azt a határt, a melyen innen nem maradhat és túl nem mehet. Bajos elhatározni, a méltatlanság nagyobb-e, a mely e sorok olvasásakor el kell hogy fogjon minden alkotmányos érzületű embert, vagy az elszomorodás. Hogyan? Hát akadhatnak Magyarországon számottevő politikai tényezők, a kik így fogják fel az uralkodó és alkotmányos tandocsosai közötti viszonyt s exponálják a királyt olyan kérdésben, a mely a pártpolitikai harcok előterében áll, olyan álláspont mellett, a melyet allig néhány éve nemzetellenes merényletként bélyegeztek meg annak mostani hirdetői is? Ő felsége nem járult hozzá a munkapárti kormány választójogi javaslatához. Ezzel kétségtelenül kifejezte az alkotmányos fejedelmi joga és hivatása szerint azt az akaratát, hogy tért akar nyitni olyan politikuskok részére, a kiknek meszebbmenő terveik vannak a választójogi terén. Ezeknek kötelessége most a maguk választójogi álláspontját kifejezni a király előtt s ha ahhoz megnyerték ő felsége hozzájárulását, azt a nemzet előtt képviselni. Ezért a programért nemcsak pro forma, de Isten és ember előtt a maga egész valóságában a királyi tanácsosainak kell vállalniok a felelősséget s alkotmányos érzületű magyar ember és királyának hű szolgája mindent tehet, csak azt az egyet nem, hogy ő felsége személye mögé bujjon egy ilyen exponált kérdésben.

A köztisztviselők ruházati segélye.

A minisztertanács május 19-iki ülésében tudvalevőleg elhatározta, hogy a közzolgálati alkalmazottak részére egyszersmindenkorra szóló ruhabezérzési segélyt engedélyez. Az erről szóló miniszteri rendelet a hivatalos lap számában jelent meg. E rendelet szerint ilyen segélyt csak tényleges szolgálatban álló, akár ideiglenes, akár végleges minőségben állandóan alkalmazott kap. A rendelkezési állapotba helyezett alkalmazottat e segélyszempontjából tényleges szolgálatban állónak kell tekinteni.

Ötszáz korona segélyt kapnak: a III—XI. fizetési osztályokba tartozó állami tisztviselők, a főispánok, az áll. rendőrségnél és határrendőrségnél alkalmazott polgári biztosok, áll. vasgyári és közszénbányászati tisztviselők, posta-, táviró-, távbeszélő tisztviselők és a B. táblázatba tartozó üzemi kezelési alkalmazottak, áll. mezőgazdasági népiszkolai szaktanítók és szaktanítónők, áll. és kincstári elemi népiszkolai tanítók és tanítónők, évi segélydíjas áll. gyakornokok, évi segélydíjas helyettes tanárok az áll. középfokú iskoláknál, évi ösztöndíjas tanárjelöltek az áll. ipariszkoláknál, az áll. vasgyárnál és közszénbányászatnál állandóan alkalmazott havidíjas tisztviselők, fizetési osztályokba nem sorozott, de rendszeresített állásokban állandó évi fizetéssel alkalmazott tisztviselők, a kiknek családi pótlékra igényük van, a VI—XI. fizetési osztályokba tartozó vármegyei tisztviselők, vármegyei közkórházi — rendszeres fizetéssel alkalmazott — tisztviselők, rendszeres fizetésű vármegyei utbiztosok, általában a fizetési osztályokba nem sorozott, de rendszeresített állásokban állandó évi fizetéssel alkalmazott tisztviselők, a kiknek családi pótlékra igényük van. évi segélydíjas vármegyei gyakornokok, az I—IX. fizetési osztályokba tartozó államvasuti tisztviselők, államvasuti iskoláknál működő tanítók és tanítónők, állandóan alkalmazott államvasuti műszaki, fogalmazó és hivatalnok-gyakornokok, havidíjas mérnökök és egyéb havidíjasok (a havidíjas kezelőnők kivételével), korpótlékos lelkészek, áll. jövedelemkiegészítésben részesülő segédlelkészek, áll. fizetés kiegészítésben részesülő nem állami, (közszégi, felekezeti stb.) felső- és középfokú tanintézetek tanárok, ugyanilyen polgári és elemi népiszkolai tanítók és tanítónők. Háromszáz korona segélyt kapnak: áll. óvónők, az 1915. évi 2378—m. E. sz. szabályrendelet alá tartozó áll. kezelők és kezelőnők, postai, távirói és távbeszélői főműszerezések, műszerészek, segédműszerészek, kezelők és kezelőnők, áll. vármegyei és államvasuti díjnokok, áll. rendőrök és határrendőrök, áll. fizetés-kiegészítésben részesülő községi és felekezeti óvónők a posta, táviró és távbeszélő alkalmazottak C. táblázatának 1., 2., 7. és 8. csoportjaiba, valamint az államvasuti alkalmazottak A. táblázatának 1., 14. és 16. csoportjaiba tartozó alkalmazottak. Kétszáz korona segélyt kapnak végül: rendszeres illetményű áll. és vármegyei altisztek és hivatal-szolgák, vasgyári és közszénbányászati altisztek és szolgák, csendőrokk és rendőrségi — rangosztályba nem sorozott — havidíjasok, a pénzügy-örtség legénysége, állandóan alkalmazott áll. napibéres hivataloszolgák, áll. és vármegyei utkaprók s általában mindazok az állami, vármegyei és

államvasuti (nem rendszeresített illetményű, havi vagy napibéres) alkalmazottak, a kiknek családi pótlékra igényük van: a posta, táviró és távbeszélő alkalmazottak C. táblázatának 9., 10., 11., és 12. csoportjaiba, végül az államvasuti alkalmazottak A. táblázatának 15. és 17—35. csoportjaiba tartozó alkalmazottak.

A mozgósítás folytán bevonult alkalmazott is kaphat segélyt, ha vagy ő maga vagy erre jogosult hozzátartozója kéri. Az állami, megyei és államvasuti alkalmazottak ruhasegélye nem lehet kisebb, mint a folyó évben tényleg élvezett családi pótlék vagy ezt helyettesítő rendkívüli évi segély. Az állami, vármegyei és államvasuti alkalmazottak ruhasegélyét hivatalból, az illető alkalmazottnak külön kérése nélkül, azonnal és egy összegben utalványozzák és fizelik ki. Abban az esetben, ha a törvényhozás e ruhasegély engedélyezését jóvá nem hagyta, a segélyt vissza kell fizetni.

Az Agrár és Délvidéki fuziója.

Zombor, 1917. május 25. (Saját tudósítónktól). A Bács megyei Agrár Takarékpénztár és a Délvidéki Közg. Bank fuziója, melyet a Bács-megye már előre bejelentett, e hó 22-én megtörtént.

A jelzett napon volt a közgyűlés, melyen az egyesülést kimondták. Az igazgatóságba új tagként sztapári dr. Récsy Ede került be.

A Délvidéki Közg. Bank és a Bács megyei Agrár takarékpénztár megtartjuk külön-külön hatáskörüket. Csupán a Délvidéki zombori fiókja szűnt meg, melynek tisztviselő kara átment az Agrárba.

Az egyesült pénztárnak elnöke a tranzakció folytán egyelőre a Délvidéki elnökgaztatója: Lányi Mór, aki azonban eddig viselt állását elhagyja, mert teljes munkaejét a Magyar Agrár és Járulékbanknak szenteli, melyeknek tudvalevően ügyvezető igazgatója. Az így megüresedő elnöki állást csak később, a normális közéleti állapotok visszatérte után töltik be.

Vezérigazgató dr. Halmi Miklós, kinek hatásköre áttérjed a Bács megyei Agrárra. A zombori intézet ügyvezető igazgatói állását Makay Emil, a Délvidéki zombori fiókjának igen agilis és tehetséges főtisztviselője tölti be.

A legújabb rekvirálás.

Zombor, 1917. május 29-én (Saját tudósítónktól).

Az Országos Közélemezési Hivatal elnöke 60000 mm. emberi élelmezésre alkalmas termék beszolgáltatását rendelte el. A vármegyére kivetett mennyiség eredetileg 100000 mm. volt s csak a vármegye főispánjának és a vele egyidejűleg a közlelmezési hivatalban a vármegyei alispán képviselőletében eljáró dr. Szabovljevi Dusan kir. tanácsos, vm. főjegyző hathatós közbenjárásának köszönhető, hogy a rekvirálandó mennyiség 60000 mm.-ra lett redukálva. Minthogy azonban az alispán helyettes ezt a mennyiséget sem garantálhatta, az újabb rekvirálás fogamatosságára báró Majthényi József közlelmezési megbízott lett kiküldve. A rekvirálással kapcsolatos teendők alapos megbeszélése céljából a vármegye főispánjának elnöklésével báró Majthényi, a vármegyei alispán és a főjegyző részvétele mellett egy a járási főbírók és a r. tan. városok polgármestereinek bevonásával f. hó 22-én értekezlet volt, melyen a főbírák és polgármesterek kivétel nélkül csaknem lehetetlennek jelezték a kivetett mennyiség biztosítását. Sajnos azonban az országos és különösen a hadsereg érdekei azt kívánják, hogy a jelenben még a lehetetlen is megkíséreljék. Így a minden oldalról bejelentett tiltakozások dacára, a rekvirálás f. hó 29-ével megkezdődött. A rekvirálás egyöntetű és alapos kerestől vitéle érdekében a vármegye alispánja 21000/917 alisp. sz. a. körrendeletet intézett a járási főbírákhoz, a két rend. tan. város polgármesteréhez és az összes községi előjáróságokhoz. Ezen rendelet fontosabb és a nagyközönséget is érdeklő részleteit az alábbiakban ismertetjük:

A rekvirálás e rendeletm vétele után azonnal megkezdendő és legkésőbb f. évi június hó 14-én bezárólag befejezendő.

A készletek mennél gyorsabb előteremtéséhez fűződő rengeteg érdekre való tekintettel azonban arra kell törekedni, hogy ahol csak lehetséges, a rekvirálás a kitűzött határidő letele előtt lefolytassák.

2. Az igénybevétel ezuttal kiterjesztendő s zabkészletekre is.

3. A rekvirálás ezáltal is házról-házra, gazdaságról gazdaságra, tanyáról-tanára, malomról-malomra, ipartelepről-ipartelepre, stb. járva foganatosítandó.

Ez eljárásnál a katonaság közreműködése feltétlenül igénybeveendő olyképen, hogy minden rekviráló közeg mellé egy-két katona osztandó be. Intézkedtem, hogy a honvédkerületi parancsnokság a szükséges katonai erőt a főszozabrák és polgármeaterek rendelkezésére bocsássa.

Hangsúlyozom, hogy a katonaság nem rekvirál, hanem a rekviráló közeg eljárásának a kellő súlyt és tekintélyt van hivatva kölcsönözni, szükség esetén karhatalomként működik.

Felette kívánatos volna, hogy a katonaság a készletek felmérésénél és elszállításánál is segédkezzék. Ez irányban szintén megkerestem a honvéd-kerületi parancsnokságot, és felkértem az OKH. elnökét, hogy kérelmemet támogassa. Az eredményt táviratilag fogom közölni.

4. A házi szükségletnek, illetve a gazdasági szükséglet megfelelő részének (rekv. jzvk. I. alatt 5b) rov.) kiszámításánál az 1000/1917. sz. rendelet 4. pontjában megállapított fejkvóta (fej-adag) veendő alapul, az ott jelzett megkülönböztetés szerint.

Jól megjegyzendő azonban, hogy csak a f. évi július hó 31-ig terjedő szükséglet vehető számításba.

Nem szabad továbbá szem elől téveszteni, hogy akinek emberi élelmezésre nincs elég gabonája (buza, rozs, árpa és köles), az megtartat megfelelő mennyiségű tengerit: de a gabonából, kölesből és tengeriből visszatartott mennyiség együttvéve és összesen csak annyit tehet ki, amennyi neki az élelmezendők számához képest a fentjelzett fejadag alapján júli. 31-ig jár.

5. A gazdasági szükséglet egyéb ágazatai címén (rekv. jzvk. I. alatti 4b), 6b), 7b) és 8b) rovatok) csak a következők szükségletek irányozhatók elő, illetve ismerhetők el:

a) A conventió az eddig érvényben levő szabályok szerint. (Rekv. Szab. VII. A) 2. a) pont).

b) Vetőmag címén:
aa) tengeriből vetésre kat. holdanként 20 kg;
bb) tengeriből csalamádéra kat. holdanként 90 kg;

cc) hüvelyesekből a házi gazdasági szükséglet az eddig érvényben levő szabályok szerint (Rekv. Szab. VII. B) pont);

dd) kölesből vetésre a helyi szokás szerinti mennyiség, de kat. holdanként legfeljebb 15 kg.

Jól megjegyzendő, hogy vetőmag csak abban az esetben hagyható vissza, ha a készletbirtokosnak tényleg még bevetetlen földjei vannak, csalamádéra azon felül csak abban az esetben, ha a készletbirtokos a multban is szokott csalamádét termeszteni.

Buzából, rozsából, kétszeresből, árpából és zabból vetőmagot visszahagyni semmi körülmények között sem szabad.

c) Az állatállomány eltartására csak a következők szükségletek irányozhatók elő:

aa) Igáslóra május-június hónapra naponként 1-40 kg., július hónapra naponként és darabonként 2 kg.;

bb) igazolványos tenyészmén számára naponként és darabonként 3-5 kg.;

cc) tenyészbika részére naponként és darabonként 2 kg.;

dd) tenyészkan részére naponként és darabonként 0-5 kg.;

ee) fias koca részére az egész, még hátralévő időszakra darabonként összesen 10 kg.

Egyéb állat ellátására semmit visszahagyni nem szabad.

Jól megjegyzendő, hogy ha a készletbirtokosnak zabja és tengerije van, az állatok szükségletére elsősorban zabot kell visszahagyni és a tengerit berekvirálni, illetve a tengeriből csak annyit szabad visszahagyni, amennyi a zabból ki nem telik.

d) Hízalás címén kizárólag a közfogyasztás számára leköltött, vagyis azoknak a sertéseknek szükséglete irányozható elő, melyek alispáni engedéllyel hizlaltak.

Ezeknek is csak akkor és csak azt a tengerimennyiséget szabad meghagyni, ha és amennyit az Orsz. Közélelmezési Hivatal elnöke részükre engedélyezett.

Az alispáni engedéllyel bíró sertések hizlálására szán, de az O. K. H. elnöke által nem engedélyezett tengerimennyiséget le kell rekvirálni, de egyúttal figyelmeztetni kell a készletbirtokost, hogy az igénybevétel ellen azonnal éljen felszólalással.

Az ilyen felszólalásokat soron kívül kell az illetékes hatóságához (főszozabrá, polgármeester) juttatni és soron kívül elintézi.

A felszólalások jogerős elintézéséig a sertések hizlálására szükséges tengerimennyiséget (az egész hizlálási időszakra darabonként 5 mm., rövidebb időre ennek megfelelő része) szállítás alá venni nem szabad. Ezt a körülményt, vala-

mint az ekként függőben tartandó mennyiséget úgy a rekvirálásról felveendő jegyzőkönyvben, mint az eredmény felünteitő főjegyzékben a »jegyzet« rovatban fel kell említeni.

A hatodik hadikölcsön.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor. A Bácsmezei Gazdasági Egylet a következő bizdító felhívásban fordul a gazdákhöz, hogy a hatodik hadikölcsönben részt vegyen:

Gazdatársak!

Immár hatodizban szólít fel bennünket a haza, kik itthon álljuk a kemény harcot, hogy anyagi eszközökkel támogassuk azt a titáni küzdelmet, melyet hős fiaink a világ négy táján három hosszú év óta halált megvető bátorsággal, dicsőséggel s így a győzelem biztos tudatában folytatnak.

A lefolyt három esztendő alatt adóz ellenfeleinknek megmutattuk mindnyájan, derék katonáink a harctereken, mi magyar gazdák meg idehaza, hogy letiporni nem hagyjuk magunkat s ősi szabadságunkat szolgálással felcserélni nem engedjük!

Most sem mellőzhetjük hát a haza segélykérő szózatát, hanem rendelkezésére kell bocsátanunk mindazt, mit erőnk s anyagi eszközeink elviselni képesek.

Bizton reméljük tehát, hogy Ti kipróbált bajársaink, a hatodik hadikölcsön alkalmával is kiteszitek magatokért úgy, mint azt az eddigi kölcsönök során mindenkor alkalmunk volt tapasztalni.

Egyesületünk tagjai az eddig kibocsátott kölcsönökből egyesületünknel 1 millió koronát meghaladó összeget jegyeztek már; meg vagyunk győződve róla, hogy a mostani jegyzések nem maradnak el a többiek mögött, hanem meg fogják haladni azokat.

Egyesületünk a jegyzésnél készséggel áll tagjai rendelkezésére; minden idevonatkozó érdeklődésre örömmel szolgálunk utbaigazítással.

Zombor, 1917. évi május hó 18-án.

Törley Gyula, Dr. Purgly Sándor,
ügyvezető elnök. elnök.

Cserevenka. Cserevenkán 6% os állami járadékkötvényre május hó 30-ig 420.000 koronát jegyeztek.

Péterréve. Az itteni Hitelegyletnél eddig 600 000 koronát jegyeztek.

Jánoshalma. Az itteni pénzüintézeteknél a várakozásokat kielégítő módon folynak a jegyzések a mostani hadikölcsönre.

Bácsföldvár. Községünkben eddig közel félmilliót jegyeztek a 6 ik hadikölcsönre.

Ujvidék. A hatodik hadikölcsön első szakában az itteni pénzüintézeteknél a következő összegeket jegyezték: Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4.750.000 K, Ujvidéki Takarékpénztár 1.650.000 K, Központi Hitelezet 1.605.000 K, Ipar és Keresk. Takarékpénztár 1.520.000 K, Vig Vilmos és társa 780.000 K, Első M. Előlegzési Egylet 318.000 K, Szerb szövetekezei Bank 208.000 K, Ujvidéki Népbank 100.000 K, Szerb Takarékpénztár 87.700 K, Osztrák-magyar bank 75.400 K, Postatakarékpénztár 55.800 K, Ujvidéki Hitelezővetkezt 50.000 K.

Ada. Ada községben a hatodik hadikölcsönre május 29-ig 804.750 koronát jegyeztek. A jegyzések még tovább folynak. Kirdy Lajos jegyző a lakosság körében propagáló intézkedéseket tett, aminek meg is volt a hatása. A fölmentettek közül sokan jegyeztek.

Szabadka. Bíró Károly udvari tanácsos polgármeester nagy buzgalmat fejt ki. a hadikölcsön sikere érdekében. Az itteni pénzüintézeteknél nagy jegyzések történtek.

Titel. A mostani hadikölcsönre nagyobb összeget jegyeztek történtek. Minden jel arra mutat, hogy a legutóbbi eredményt elérjük.

Szlezák a miniszterelnökhöz.

Arról a pártértekezletről, melyen gróf Tisza a kormány lemondásának okait ismertette, hiányzott dr. Szlezák Lajos. Az ujvidéki képviselő akadályozva volt a megjelenésben. De nehogy távoimaradása félremagyarázható legyen, gróf Tisza Istvánhoz a párhüség melegségétől áthatott eme sürgőhöz intézte:

Abban a biztos meggyőződésben, hogy pártunk elveit és Hozzád rendíthetetlenül hű marad, még az értekezlet előtt bejelenttem pártunk hozandó határozataihoz való fenntartás

nélkül csatlakozásomat. Párt magatartásától örömmel és büszkeséggel eltelve, változatlan megingathatatlan ragaszkodó hűséggel üdvözöllek és követlek az egész nemzet üdvét szolgáló utadon. Mindenkor készséges tisztelő híved.

Szlezák Lajos.

HIREK.

Báró Vojnits István v. b. t. tb. orsz. képviselő, ki gyengélkedő édesanyja látogatására négy napig Szabadkán tartózkodott, pénteken visszaérkezett Budapestre.

Egyesületi élet Temerinben. A Temerini Casino és a Kath. Olvasókör a napokban tartott közgyűlésén — mint nekünk írják — elnöké Matkovits Béla főispánt választotta meg.

Matkovits Béla — főhadnagy. A király Matkovits Béla főispánt a 4. honvédhuszárörzredhez szolgálaton kívüli viszonybeli főhadnaggyá nevezte ki.

Házasságok. Ifj. apatini Fernbach Péter huszárhadnagy apatini Fernbach Péter volt orsz. képviselő, nagybirtokos fia eljegyezte bajai Zákó Feodorát, bajai Zákó Milán ny. főispán, orsz. képviselő leányát.

László István zombori p. ü. számtiszt e hó 28-án Bpsten megesküdt Csincsák Ilona bezdáni tanítónővel.

Schreiber Vilmos tart. főhadnagy házasságot kötött Wolf Magdával Ujvidéken.

Vas Dániel Szegedről eljegyezte Dohány Rezsint Madarásról.

Pollich Károly cs. és kir. 86. gy. ezrednek többszörösen kitüntetett hadnagya, aki jelenleg is az északi harcúterén küzd, eljegyezte Remlinger Magdát Veprődön.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk Hoffmann Mihály özvegya 40 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Hadügyminiszeri elismerés. Ujvidékről jelentik: A hadügyminiszer dicséző okiratban fejezte ki legteljesebb megalégedését Bruszt János néptelkő főhadnaggyal szemben, a háboru folyamán teljesített kitűnő szolgálataiért. Bruszt János főhadnagy a háboru kezdetétől a legutóbbi időig a pályaudvari betegnyugvó állomásnak katonai parancsnoka volt és itt szerzett érdemelt ismerte el a dicséző oklevél, amely egy mindenképpen érdemes, humánus érzésű tiszt kitűnő szolgálatait jutalmazta. A jelenleg is városunkban katonai szolgálatot teljesítő népszerű főhadnagy kitüntetését bizonyosan széles körben őszinte örömmel fogadják.

A szabadkai bércokcsik viteldiját szintén fölmentték, mert a mai súlyos viszonyok között a régi árszabás fönn nem tartható.

A bajai légszeszgyár szünetel. A bajai gázgyár a szénhiány miatt kénytelen volt üzemét bizonytalan időre beszüntetni.

Pamlényi Gábor áthelyezése. Pamlényi Gábor határrendőrségi tanácsost, ki sokirányu föladatát súlyos viszonyok között sok sikerrel teljesítette, ki a visszaéléseket kérielhetetlen szigorral irtotta, az Országos Közélelmezési Hivatalba helyezték át, ahol a közélelmezési visszaélések országos nyomozását fogja irányítani.

Előléptetett igazgató. A közokt. miniszter dr. Vajda Gyula szabadkai áll. felső leányiskolai igazgatót a VI. fizetési osztályba léptette elő.

A zombor—óbecsei vasut r. t. május 30-án tartotta ezévi közgyűlését dr. Purgly Sándor főispán elnöklésével. A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság jelentéseit s neki a fölmentést megadta. A megüresedett igazgatósági helyekre Eber Antal udvari tanácsost, a Magyar Agrár és Járadekbank vezérigazgatóját dr. Halmi Miklóst, a Délvidéki Közg. Bank vezérigazgatóját választották meg.

A Déldunavidéki Vasut r. t. e hó 30-án báró Herczeg Mór elnöklésével rendes évi közgyűlést tartott, melyen az igazgatóság jelentését tudomásul vették.

Beiratások a szabadkai női felső kereskedelmi iskolába. A szabadkai r. kat. női felső kereskedelmi iskolába és az egyéves női kereskedelmi szaktanfolyamra beiratások az 1917-18-ik tanévre június első három napján történnék, délelőtt 9—12 óráig. Amennyiben a létszám ez alkalommal be nem telik, a folytatólagos beiratások szeptember hó első négy napján lesznek. Ugy a női felső kereskedelmi iskolába, mint az egyéves női keresk. szaktanfolyamra oly tanulókat vesznek fel, akik a felső leányiskola, gimnázium, real, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végez-

ték. A felvételnél minden tanuló a szülő vagy ennek megbízottja kíséretében jelenjen meg; ugyanakkor kell bemutatni a középisk. IV. oszt. elvégzését igazoló bizonyítványt, születési anyakönyvi kivonatot és az újraolvasási bizonyítványt. A felvétel alkalmával fizetendő díjak: a női felső kereskedelmi iskolában: 40 korona felvételi díj és 12 korona tanári nyugdíjalapra. A női szaktanfolyamon 24 korona a felvételi díj. A tandíj a női felső kereskedelmi iskolában: 200, a tanfolyamon 180 korona, mely összeg részletekben is fizethető. Vidéki szülők gyermekei a Miasszonyunkról nev. iskolánékné internátusában helyezhetők el. Bővebb felvilágosítást nyújt Resch Béla az intézet igazgatója.

Előléptetett és kifüvetett katonatisztek. Főhadnagyk lettek május 1-iki ranggal Reisz István 23-as, Braun Rezső 86-os, Kun Jakab 86-os Kun Jenő 23-as hadnagyk. Az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta Miskolczy Dezső 23-as hadnagy. Hadnagyk lettek Kleer József és Magyarai Dezső 86-os és Brakovits Mihály, Keleti Miklós, orlovaci Löschner Ottó 23-as zászlósok. A 2. osztályu ezüst vitézségi érmét kapták Perényi András, Nárai Lajos, Andréc Dezső, Polich Simon hadnagyk, Zsemley Oszkár hadnagy, Tankáry Károly, Kiszeli Ferenc hadaprók, Hoffmann Jakab hadnagy.

Tanoncjutalmazás Cservenkán. A vallás-és közokt. miniszter a cservenkai iparos inasiskola egy, a pontos iskolalátogatásban, jó magaviseletben kitűni és kiváló tanulmányi eredményt felmutató tanulója részére 50 K-ás jutalomdíjat engedélyezett.

A burgonya új maximálása. A hivatalos lap múlt csütörtöki száma közli a minisztérium 1819/1917. M. E. számú rendeletét, amellyel a burgonyáért követelhető legmagasabb ár megállapításáról és a burgonya fregelombahozataláról szóló korábbi rendeletét oda módosítja, hogy az 1917. évi termésből származó burgonyára június 15. napjától kezdődőleg további intézkedésig a tavalyi maximális árak nem vonatkozhatnak. Az új burgonya maximális árát a minisztérium az Országos Közélemezési Hivatal közbanjöttével csak egy későbbi időpontban fogja azt meghatározni.

Elemi iskolai záróvizsgák eredménye a kulai körzetben. A kulai iskolafelügyelőségi körzetben a f. tanév végére VI. osztály záróvizsgára bejelentve volt 161 tanuló. (Előző évben 193.) Ebből vizsgára megjelent 124 tanuló. (Előző évben 120.) Végbizonyítványt nyert 117 tanuló. (Előző évben 116.) Egyes iskolák szerint: a bácskerekesszuri állami iskolában 6, — a veprődi róm. kath. iskolában 7, — a cservenkai ág. hitv. ev. iskolában 5, ref. iskolában 5, r. kath. iskolában 2, — a torzsa ref. iskolában 9, ág. hitv. ev. iskolában, — a kucorai gör. kath. iskolában 9, ág. hitv. ev. iskolában 7, r. kath. iskolában 4, — a kiskéri ág. hitv. ev. iskolában 19, — az újverbázi ág. hitv. ev. iskolában 15, izr. iskolában 5, r. kath. iskolában 1, ref. iskolában 9, — az óverbázi állami iskolában 2, ág. hitv. ev. iskolában 2 tanuló. A záróvizsgára bejelentett tanulók száma jóval kisebb volt az előző évnél, a mi annak a jele, hogy a felnőtt tanulóknak jelentékeny száma — a folyton apadó munkaerő pótlására — elvonatott az iskolától. Ez azonban a vizsgák végeredményét az előző évi eredménynel szemben nem csökkentette, a mennyiben a fenti számadatok szerint a VI-ik osztályba beiratkozott kevesebb számú tanuló közül többen tartottak ki az év végéig és többen vizsgáztak is sikerrel. A tanulók előkészültségében — átlagos eredmény szerint — határozott javulás volt észlelhető és így örömmel megállapítható, hogy a rendkívül viszonyok között a számbeli apadással az akaraterő és a munkakedv nem csak hogy nem lankad, de sőt ellenkezőleg fokozódott is.

Haditelek a rokkantaknak, özvegyeknek és árváknak. A hivatalos lap május 24. száma a kormány érdekes rendeletét közli. A közadakozásból, vagy külföldi jogszabályokkal rokkantügyi célokra kijelölt forrásokból a hadirokkantak segélyalapjába, vagy hasonló célú más alapba befolyó összegek, esetleg a közvetlenül felajánlott ingatlanok lehetővé teszik majd, hogy hadirokkantak, özvegyek és hadiárvák ingatlanhoz jussanak, illetve hogy a már birtokukban lévő ingatlanok a rajtuk lévő teherrel részben, vagy egészen megszabaduljanak. A kormány a rokkantak és árvák érdekében kibocsátott rendeletével azt akarja elérni, hogy az így szerzett vagy thermentesített ingatlanok mindenkor rendelkezésük céljára szolgáljanak és ezért kivételes jogvédelemben részesít a rokkantakat, özvegyeket, és hadiárvák ingatlanát. Ezeket az ingatlanokat haditelek néven fogják szerepeltetni a telekkönyvben és minden iratban, hogy ezzel is megkülönböztessék azokat az egyéb ingatlanoktól. Hogy ki alapíthat, szerezhet és kaphat haditeleket, azt az Országos Hadigondozó Hivatal

fogja meghatározni és az ő jóváhagyása nélkül a haditelek minősége telekkönyvi bejegyzés tárgya nem lehet. Az ilyen teleket eladni, vagy megterhelni csak a Hadigondozó bealeggyezésével lehet és köztartozásokon kívül más célra végrehajtást sem lehet vezetni. A rendelet részleteiben szabályozza az árverés, öröklés és bérlet feltételeit és azokat a körülményeket, amelyek a haditelek elvesztését vonják maguk után.

A lisztadagok fölemelése Bácsmegeyében. Üdvös és vármegyeszerte általános örömmel keltt rendeletet adott ki május hó 30-án a vármegye alispánja. Az eddig érvényben levő 150 gramm napi lisztadagot a vármegye területére, nemre korra és foglalkozásra való tekintet nélkül 200 grammra emelte fel. A rendelkezésére álló lisztkészletek ugyanis az élelmezési időszak előrehaladtával majdnem teljesen elfogytak és miután a közlelmezési hivatal a vármegye részére már három hónap óta lisztet egyáltalán nem utalt ki, az alispán a közlelmezési hivatalnak folytonos emelkedése folytán kénytelen volt a hó elején a fejkvótát napi 180, majd utóbb csak 150 grammra leszállítani. A közlelmezési ügyeintéző megei főjegyzőnek azonban hosszas és fáradságos utánjárásra sikerült az Orsz. Közlelmezési hivatal elnökénél pótlólag még oly mennyiségű lisztnek kiutalását kiközösíteni, mely által lehetővé vált a napi fejkvótának 200 grammra való felemelése.

Fagyok a Felsőbácskában. Május 29-ikéről 30-ikára virradó éjjel fagy volt Bácsmegeyi egyes részeiben. A bácsalmási járás több községének szőlője és gyümölcse sokat szenvedett.

Meghosszabbított vasúti előmunkálati engedély. A kereskedelmi miniszter Berzenczey Domokos főmérnöknek, mint Zenta r. tanváros megbízottjának a m. kir. államvasutak Bácsfeketehegy-Szeghegy állomásából kiindulólag Kishegyes, Szeghegy, Bácsstopolya, Mohol és Ada községek, valamint Zenta r. tan. város határainak érintésével a bácsbodrogvármegyei egyesült h. érd. vasutak Zenta állomásáig, továbbá a szeged-nagykikinda-nagybecskereki egyesült h. érd. vasutak Csóka állomásából kiindulólag Csóka, Feketetető és Valkány községek határainak érintésével a magyar kir. államvasutak Valkány állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemű h. érd. vasútvonalra.

Piukovits József Wekerlénél Wekerle Sándor mielőtt Bécsbe utazott, kereste az alkalmát, hogy Piukovits József volt orsz. képviselővel is behatóan tanácskozzék. Piukovits tudvalevőleg egyik legbizalmasabb híve Wekerlénnek.

A főispán lemondása. Dr. Purgly Sándor főispán — mint vezércikkünkben is jelezzük — e hó 28-án megjelent gróf Tisza István előtt és bejelentette, hogy a kormánytól való megválása folytán lemond állásáról. Ugyanekkor fölkereste Sándor János belügyminisztert is, akinek lemondását írásban nyújtotta át.

Purgly Sándor lemondása tehát befejezett tény. De azért, ha a jelek nem csalnak, a korona, lemondásának tudomásulvétele mellett, a főispáni ügyek vitelével az új főispán kinevezéséig őt fogja megbízni, mert a háborus helyzet nem engedi meg, hogy az ország egyik legnagyobb vármegyéjének a nemzet létét erősen érintő sok fontos kérdése irányítás nélkül maradjon.

Purgly Sándor hétfőtől péntekig tartózkodott Budapesten, mely idő alatt a munkapárt vezéreivel több ízben hosszasan tanácskozott. Szerdán elnöki minőségében részt vett a zombor-óbecsei vasút r.-t. közgyűlésén. Pénteken pedig fölkereste a Szabadkáról visszaérkezett báró Vojnits Istvánt, akivel több órán át megyei ügyekben tárgyalt. Szombaton érkezett vissza Zomborba.

KÖZGAZDASÁG.

A Bácsmegeyi Gazdasági Egylet igazgatósi ülése. A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya június hó 17-én, vasárnap reggel 8 órakor Zomborban, a vármegye székházának kistermében dr. Purgly Sándor elnöklésével gyűlést tart. A tárgyak ezek: 1. 2. jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése. 2. Új tagok felvétele, kilépő tagok törlése. Pénztárnok jelentése a tagdíjhátralékokról. 3. Az egyesület múlt évi forgalmi kimutatásának és mérlegének előterjesztése. A számvizsgáló bizottság idevonatkozó jegyzőkönyvének bemutatása. 4. A folyó évi költ-

ségelírányzat tárgyalása. 5. A folyó évi rendes évi közgyűlés idejének és tárgysorozatának megállapítása. 6. Folyó ügyek. Miniszteri, vármegyei leiratok és az Omge átiratainak tárgyalása. 7. Esetleges indítványok tárgyalása.

A gyümölcs értékesítő szövetkezet alakuló ülése. A Bácsbodrog vármegyei gyümölcsstermelő és értékesítő szövetkezet június hó 17-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Zomborban, a vármegye székháza nagyteremében a kereskedelmi törvény ide vonatkozó pontjainak betartásával dr. Purgly Sándor elnöklésével alakuló közgyűlést tart. A tárgysorozat a következő: 1. Elnöki jelentés a szövetkezet jelenlegi állapotáról. 2. Jegyző és 2. jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése. 3. Az alapszabályok felolvasása, azok elfogadása iránti határozat hozatal. 4. Az elfogadott alapszabályok értelmében az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása.

Bajok a vetőmaggal. Egy biharmegyei gazda tanulságos módon írja meg azokat a mizériákat, amelyek az idei vetőmag kiosztása terén észlelhetők voltak. Azt írja, hogy ószkor igen sokan rendeltek buza- és rozsvetőmagot, amelynek árát lefizették, de a vetőmag a vetésidő elmultával érkezett meg. A tavaszi vetőmag sok esetben meg sem érkezett, vagy pedig tavaszi vetőmag helyett őszi vetőmagot kapott a gazda. Az is köztudomású, hogy a burgonya vetőmag szintén későn érkezett. A tengeri-vetőmag kiosztásánál különösen sok hiba történt. Egy miniszteri rendelet akként intézkedik ugyan, hogy a vetésből fennmaradt gabona súlyának feléért tengeri-vetőmagot lehet kiutalni. Amikor azonban a drágán vett tengeriből csiraprobát csináltak, a csirázás eredménye — huszonkét százalékos volt! Ennek az volt az oka, hogy a kérdéses vetőmagot a malmok szárítása csiraképtelenné tette. Akik tehát ilyen tengerit vetettek el, hiába várják annak kikelését.

Szerkesztői üzenetek.

D. M. Zenta. Most már be kell várnia az új főispán kinevezését.

H. T. Bezdán. A reviziós ivek utolsó részét május 26-ikán küldték be a főszolgabírók a főispáni hivatalba. Innen legkésőbb június 16-án továbbítják.

T. M. Zenta. Az illető reviziós ívet már fölküldték a földmívelési minisztériumba. A döntő szó a vegyes bizottságé.

B. B-a. A kovácsok ügyében dr. St. honv. min. titkár eme választ küldi: A honvédeji miniszter az 1916. évi 1900/eln. Mgt. számú rendeletével összeírta az ott hon levő, a már felmentett és a felmentésükért folyamodó kovácsokat. A kovácsok egyik részét a rendes szabályszerű uton bizonyítalan vagy meghatározott uton mentették fel. A meghatározott időre engedélyezett felmentéseket a felmentések felülvizsgálatának befejezéséig hivatalból meghosszabbíthatják. A kovácsoknak összeírása alapján a kovácsoknak tekintélyes része bizonyítalan időre hivatalból mentettet fel, míg a többi kovácsok közül azok, kik harctéri szolgálatra alkalmatlanok, a katonai érdekek kielégíthetése céljából, a nélkülözhetés idejére a községeknek rendelkezésre bocsátattak, azok pedig, akik harctéri szolgáltra alkalmasok, öt hétre szabadságot kaptak. A mezőgazdasági szabadságolásokra vonatkozó 1917. évi 5000/eln. számú honvédelmi miniszteri körrendeletbe felvett ugyan az a rendelkezés, hogy nemcsak a mezőgazdák és legközelebbi hozzátartozói (fiu, vő, testvér), hanem a mezőgazdaság szolgálatában álló kovácsok és bográrok is szabadságot kaphassanak. Amennyiben az ismertett intézkedések alapján a község által szükségesített kovács fel nem mentettet volna és annak katonai beosztása megengedi, a község kérje szabályszerű uton az illető kovács felmentését. Jogában áll az illető kovácsnak ötheti szabadságot is kérni. Ha pedig a községi kovács a harctéren elesett vagy meghalt volna és nincs, akit fel lehetne menteni, kérje a község a honvédelmi minisztériumot, hogy a katonaságnál rendelkezésre és esetleg nélkülözhető kovács vezényeltessék ki a községbe.

Józsa János, Bácsfeketehegy. Mi rendesen indítjuk utnak; de a posta folyton visszaküldi. Ugyátszik, hogy más hasonlóknak kézbesítik, aki nem fogadja el. Sziveskedjék az ottani postánál intézkedni.

L. L. Körtés. Az aktuális kérdést tartalmazó cikke dr. St. Gy. munkatársnak írásztalan fekezik. Éppen a gépészek és fűtők ügyében a múlt héten Bécsben volt, ahol a honvédelmi miniszter megbízásából a hadügyminisztériumban tárgyalt. A megállapodások értelmében most dolgozik a kibocsátandó miniszteri rendeleten. Mihelyt ezzel elkészül, cikke és az ahhoz fűzött kommentár meg fog jenni.

G. E. Boróc — harctér. A fenti üzenetben megtalálja a választ az ön kérdésére is. Legközelebb kimerítő feleletet kap.

Községi előjáróság, Veprőd. A választ levélben adtuk meg.

Dr. T. Ujvidék. H. B., Zenta, V. L., Baja. Semmi szín alatt se maradjon meg állásában. Vezércikkünkben és egy másik közleményünkben megtalálják a választ.

V. V. Temerin. A jóindulatú intézkedést köszönjük. Gimbecz pasa. — Az új írás készül már.

A kiadóhivatal vezetője: Herz Nándor.

Cséplőgarnitúra, Hoffer-féle cséplésre eladó. Cím a »Bácsmege« kiadóhivatalában (Bpest Teréz körút 2) 3-3

Könyvszekrényt és íróasztalt keresek, szép kivitelűt. Címemet megadja a »Bácsmege« kiadóhivatala. 3-2

Vadászkutyát veszek. Cím e lap kiadóhivatalában. 2-2

Banktisztviselő, kitűnő ajánlással havi 400 korona fizetéssel állást keres. Cím e lap kiadóhivatalában. 2-2

Írásbeli munkát vállal olcsón bácskai jogász. Cím e lap kiadóhivatalában. 3-2

TÜZIFA (hasáb és dorong), továbbá **baltázott botfa** (tuskó nélkül), minden mennyiségben kapható. Aki most rendel, sok pénzt takarít meg! 3-2
Kecskeméti Forgalmi Iroda, Kecskemét.

Olcsó pénzt 5-75-60% kamattal gyorsan közvetíti Ifj. Thalheimer Lajos bankbizományos, a torzsai Takarékpénztár titkára Torzsán.

Kapáláshoz nélkülözhetetlen!

a 64448. szám alatt szabadalmazott — —

„REKORD” kapálóeke

tengeri (répa) kapálásához.

Szállítva használati utasítással kapáló kis vasakkal és töltőgépekkel. Munkája egy lóval és egy emberrel naponta 3-4 hold. Szállítást azonnal eszközöl.

Ára 125 korona. 3-2

Elő Alföldi Mezőgazdasági gépgyár, Iczkovits L., Tótkomlós, Békésm.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen védve.
REITTER OSZKÁR

nagybecskerekeli ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya

„PATKÁNIN”

patkányirtó-szer, (nem mérge), mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és felülmul minden más irtó-szer. — **1 doboz ára 3 K** mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. — Ismertető prospektust, melyben even írva, hogy különféle nagyságú gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a PATKÁNIN gyár egyedi elárúsítója a Torontáli Agrár-bank R-T. Nagybecskerekén.

Szabadkán nagy lakást és raktárt keresek.
Nyomda, iroda és magánlakás részére Szabadkán, a város központján nagy helyiséget keresek.
Ajánlatokat a »Bácsmege« kiadóhivatala (Bpest, Teréz körút 2.) címére kérek.

2345 sz.
1917

Pályázati hirdetmény.

Bátmonostor községben 1000 kor. készpénz és 400 kor. állami kiegészítés valamint az ezen állást is megillető törvényszerű háborus segély élvezetével, üresedésben levő **II. segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1917. július 10-ig nyújtsák be.

Baja, 1917. évi május hó 5-én.

Vojnich Máté

főszolgabíró.

Eladó birtok.

1000 kat. holdas **prima szlavoniai birtok** élő, bolt felszereléssel (Stock szántógéppel) és vetéssel eladó.

Érdeklődők forduljanak

dr. Schuller Zoltánhoz
Fericancin. 5-2

Rézkénpor.

Tekintettel a nagy kénhiányra, kutatam oly szer után, mely megvédi a szőlőt úgy a Peronospora, mint az Oidium vagyis lisztharmat ellen. Több jónévű szőlész ember kutatásom eredményét: a

Rézmészport

teljesen megfelelőnek találta. — —

Használati utasítás! Virágzás előtt és után — nedves vagy harmatos időjárás alkalmával — igen jól tapad, könnyen oldódik és hatását rögtön megindítja. Porozógép könnyen szórja és 1 kat. holdra 5 kilogramm bőven elég. **Egy kilogramm ára 7 korona.**

Kénmáj, kékkő és raffia-pótló (szőlőködlőző) papirspárgát is tartok raktáron. — Kitűnő minőségű **répa-permetező** anyaggal is szolgálok.

Ehrenfeld Antal Mohács.

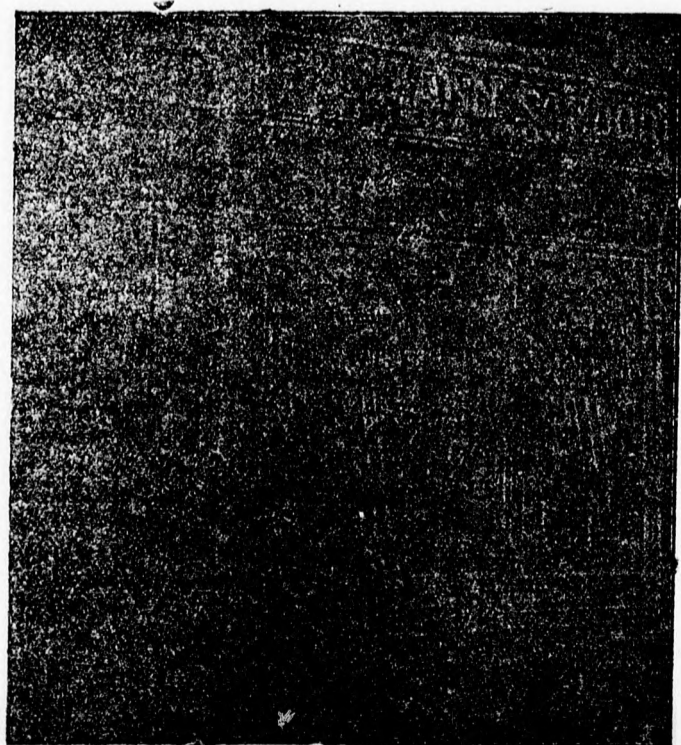
I. r. szobafestés! Müncheni szakiskolát és színvegyészeti technikát Szabadkézi festészet!

végzett, nagy gyakorlattal bíró művezető — közreműködése és irányítása mellett —

FODOR és ERDÉLYI
ujvidéki szobafestők

elvállalnak szakmájukba vágó mindennemű munkát, a vidéken is legszolidabb kivitelben.

Cím: Ujvidék, Petőfi-utca 45 szám.

Burmann Sándor
UJVIDÉK.

Alapított 1895-ben.

Vizsgázott finom-puskaműves hítes szakértő.

Telefon interurban 347.

Kitüntetve az ujvidéki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsan felszerelt raktáramat sportcikk- és fegyverekben, valamint ismétlő pisztolyokban.

Halsporthoz minden cikk raktáron. Régi fegyvereket cserébe veszek. Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes **töltények** — külföldiek is, — valamint puskaporok raktáron.

Arjegyzéseket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Tüzifa kerestetik.

Néhány waggon keményhasábtüzifa szállítására bélyegtelen ajánlatot kér **Körtés község előjárósága.**

2-2

Liszteszsák ☒ ☒

Gabonazsák

Szalmazsák

Fejpárna

Takaró

munkások, fogolytáborok és viszonteladóknak minden mennyiségben — — —

Faludi és Elek

zsák- és zsinagnagykereskedőnél **Budapest, V.**

kerület, Nagykorona-utca 22.

Telefon 82-37 és 175-80.

10-2

Sürgőnycim: Segel.

Répaátvevők kerestetnek.

A cservenkai cukorgyár (Bácsmege) több megbízható répaátvevőt keres a folyó idényre.

Ajánlkozhatnak jó kézírású egyének, akik már voltak répaátvevők, vagy hasonló munkát már végeztek. Hadi rokkantak, akik ezen szolgálatot mégis ellátni tudják, előnyben részesülnek.

Ajánlkozások: **Cukorgyár Cservenka.** 3-2

Raab Károly hangszerkészítő ZOMBOR

Ajánlja nagy zongoraraktárát.

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is,

— Használt zongorák vétele és eladása. —
Zongorák javítása és hangolása.

Hoffman Mihály Özvegye

Iakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN.** ALAPITTATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

Eladó föld

Sürgősen eladó 22 katasztrális hold szántóföld, újonnan épített gazdasági épületekkel. Bővebbet Nacsá Gézánál, Bácsföldváron.

4 tenyészbika kerestetik

Ada község mint erkőcsi testület 4 drb. köztenyésztésre alkalmas nyugati fajú bikát szándékozik venni. Akinek ilyen fajtaú bikája van, levelező lapon tudassák az Adai községi előljárósággal.

OSIJEKI VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR R. T. ESZÉK.

Faáruosztály.

A közeli idényre ajánlunk saját gyártmányu mindennemű mezőgazdasági faáruot rögtön szállításra, ugymint:

I-a favillákat, gabonalapátokat, kaszanyeleket, lapát-, kapa- és szerzőszámnyeleket, gereblyéket, talicskákat, ökörjármokat stb.

10-5

A szállítás ugy hajón, mint vasuton rögtön eszközölhető.

Eladó szántóföld.

A bácsborsódi határban 28 hold prima szántóföld eladó.

A tulajdonos címét megadja a »Bácsmege« kiadóhivatala (Budapest, Teréz körút 2.) 4-4

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TSA

Gép- és szerszámtelep, műszaki iroda, gépszijgyár
Budapest, Vilmos császár-ut 53. (saját ház)

Cégtulajdonos:
MŰSZAKI UNIO R.-T.

Sürgőncim:
USZÓ BUDAPEST.

ALAPITVA 1814.

Felhasználjuk az alkalmat, hogy idénycikkek szükségletének ellátására b. figyelmét cégünkre — mint a műszaki szakma rég kipróbált tényezőire — felhívjuk, alant jegyezve egyes árakat és igen fogunk örövendeni, ha mihamarabb vehetjük szives megbízásait.

Különösen b. figyelmébe ajánljuk a mostani nehéz anyagbeszerzési és szállítási viszonyokat, miért is kérjük, hogy b. rendeléseit, a tényleges szükségletet több héttel, esetleg 1-2 hónappal megelőzve, feladni sziveskedjék.

Árak fenntartással, helybeli raktárunkban, utánvétellel.

Könnyű orsó-, padló-, vaselin- és gépolaj	100 kg.-ként	180 K
Elsőrendű dest. gépolaj 3 viskozitással		200
„ nehéz „ 4 „ „ „		210
„ „ 4-5-6-7 „ „ „		220-230
Legkötőbb Diesel hengerolajak		280-320
Legjobb min. hengerolaj 220 lóbban. pont.		280
„ „ 225-230 „ „ „		320-360
„ „ 235-250 „ „ „		400
Sűrített gépszir (minőség szerint)		360-420
Kocsikenőcs fekete minőségben		80
„ „ uszó minőségben		150
„ „ sárga vagy kék uszó		270
Ia Gödör és chrom cserzésű nehezítetlen gépszijak	napi áron	
Ia Chrom cserzésű varró- és kötőszijak	100 kg.-ként	56 K
Sárga hollandi		54

Szjösszekötők és kacsok nagy választékban.

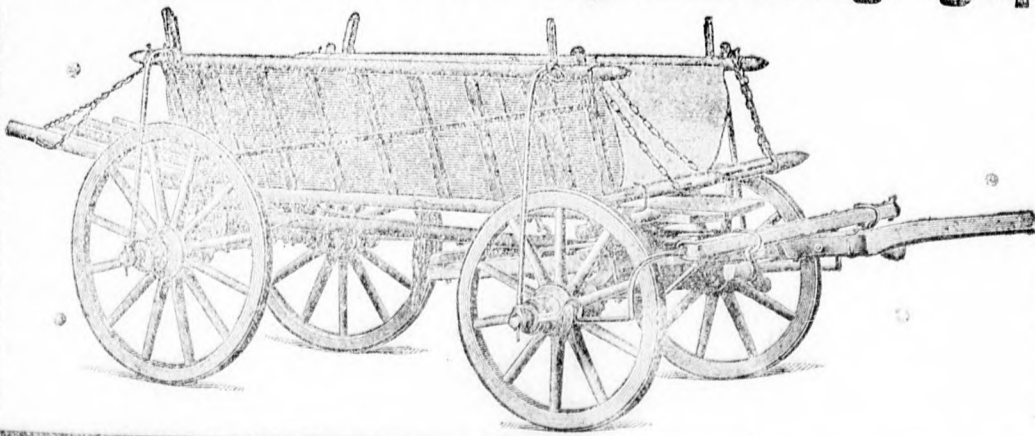
Csomagolás, hordók, ládák, kannák önköltségi árban.

Excelsior szjiviaszk fekete és barna	darabja	7- K
Elsőrendű csapágyfém 4. sz.	kg.-ként	12- „
„ „ Sterling 4 sz.		18- „
„ „ Ums 1. sz.		26- „
Asbestlemez 2 mm. vastag és ezen felül		2-40
Asbestszinór gömbölyű vagy négyyszögletes		16- „
Frictionslesztőmités alacsony nyomáshoz		12- „
„ magas		15- „
Ruggyantalemez vászonbetéttel		12- „
Ruggyanta buvolyukzsinór		14- „
Tömítőlemezek (gyártmány szerint)		22-26
Potenzol folyékony Grafit		12- „
Vízhatlan ponyva □-méterenként minőség szerint		11-12- „
Tisztító pamut szines és fehér	100 kg.	480-600- „
„ rongy		300-480- „
Vizállási mutató eredeti Durobax üveg hossz centiméterenként 6 fillér.		

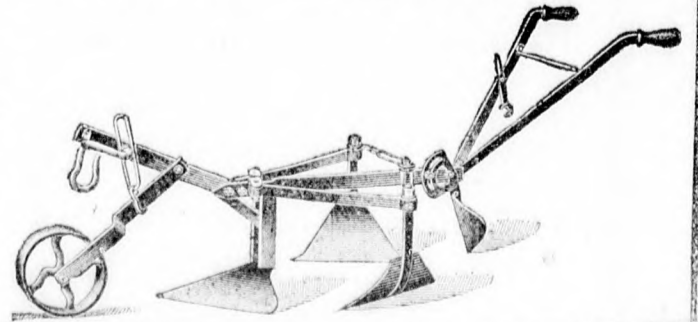
Összes gummi- és asbestárak, tömitések, Stauffer-szelencék, rugós kenőszelencék zsiradékhoz. Henryolajozók, üvegönlajozók, olajozókannák, dob-sinek, szénlapátok, forcsővek, manométerek, armaturák, szerszámok, szerszámgépek és az összes iparszükségleti műszaki cikkek nagy választékban a mindenkor legjutányosabb napi árakon. — Rendelés esetén megfelelő elégetet kérünk!

10-5

Debreczeni mezőgazdasági gépgyár r. t. Gyártelep és Iroda: Vargahert Bóltisor 19.

Ajánlja: Tolórendszerű „Hortobágy-Drill”, kanalas rendszerű „Hazai-Drill” műtrágyaszóróval kombinált „Napoleon-Drill” vetőgépeit, (mely sorba, vet és sorba trágyáz). Gazdasági szekereit, szénagyűjtőt, továbbá egyetemes acélekéket, S. V. jegyű 2, 3 és 4 tagu boronákat, tárcsás repavágókat, dobrendszertű szecsavágókat, kukoricaültetőket és merzsolókat. Sziveskedjék árajánlatot kérni.

10-8

»Bácsmege« vállalati nyomdájában (Számmer Imre-féle nyomda Székesfehérvár.)